

BARTHA GUSZTÁV

BORZSA

Eloldódott a kötele. Felállt. Az alom csöndjét magára hagyva kihátrált az ólhosszú placra. Bűn-bűn! – bögött aprót, bátorítót, és tar homlokával beleöklelt a levegőbe. Be-e-e-e! – hívta anyja. Válaszul fark libbent, farkbojt fehérre villant, s a borjú nekilódult a betonon az istállókapu résein beszűrődő világosság felé. – A fenébe, elszabadult a Borzsa! – hagyta abba a lucerna rácsolását a gondozó, s villáját eldobva a borjú után loholt. A borjú megtorpant a kapunál. Mellső lábait lecövekelve nyújtogatta a nyakát, szortyogtatta orrában a beáramló friss levegőt. Nyis-s-s ki! Nyis-s-s ki! – nyikorogták a kapusarkak, mire Borzsa a fejét tagadólag rázva nyalintott egyet rózsaszín nyelvével. – Hová? Hová? – ért mellé, kérdezte mosolyogva a gondozó. Bú-ú-újj! – emelte szomorú tekintetét a férfira Borzsa. A gondozó nem állta meg nevetés nélkül. Nem bujkálunk sehová – cirógatta az állat fura, kagylóforma fülét – megyünk vissza anyádhoz. A borjú néhány lépés után megmakacsolta magát, fejét lehorgasztva lyukat fűjt a betonra szórt pormészbe. – Na, várj csak! Fogsz te mindjárt jönni, de most itt maradsz! – parancsolta tettetett szigorral a férfi, és sietve eltűnt az istálló félhomályában. Borzsa feje, farka magasba lendült: Bú-bú-bú! – bögicsélt egy sort homlokát ráncolva, majd hirtelen hátrahökölt, neki a deszkáknak. A kapu kicsapódott, és az állat fenékre zöttyenve a meredek feljáró aljáig csúszott, bele egy víztócsába. Ba-a-aj! – ugrott fel nyomban, s hosszasan nyalogatta csapzott szőrét. Az ól sarkánál selype lombú nyárfán szarka csörrent. Testes, gyorsléptű ember közeledett. Szétvetett lábbal állt meg a borjú előtt. – Á-á!! Te vagy az!? – förmedt rá Borszára. A borjú kíváncsi tekintete makacsul ráakaszkodott a Napot eltakaró idegenre. A férfi dühvörös lett, homlokán pattanásig feszültek az erek. Levegő után kapkodott, álla gödrébe izzadság gyűlt. – Hol kujtorogsz már? – kérdezte az ólból kilépő gondozó. Kezében cumis edényt tartott. – Endre, milyen napos maga!? – rivallt rá a férfi. – Elnök elvtárs, Sándor Mihajlovics... – Vigye az utamból ezt a dögöt! – De hát... – Csinálja, amit mondtam! – mordult az elnök, s bizonytalan léptekkel elindult a brigádház felé. – Láttad? – kérdezte Endre. – Be-e! – válaszolta az állat, fejét gondozója ölébe fúrva. Szagolgatta, szórszálán hévvel nyalta bitang borját a tehén. – Pipacs, te aztán jól megbámultál valakit annak ide-

jén! – paskolta meg gondozója. A tehén sunyin hátrasandított. – Engemet? Még mit nem! – tiltakozott Endre. – Olyat találj ki! – Tlakk-tlakk! cuppogott Pipacs, s orrával nagyot bökött Borzsa oldalába. A borjú megingott, hátrált: daccal rángatta fémkarikára hurkolt kötelét. Anyja ijedten mellé farolt, de hiába kínálta feszes tőgyét, Borzsa riadtan pislogva a jászolhoz simult. – Csak nem anyádtól félsz, kis butus!? A szemrehányás fényt cikkantott a borjúszemekben. Borzsa mohó igyekezettel tapadt anyja tejtől duzzadó tőgyére. – Életrevaló! – szólalt meg a gondozó megett valaki. – Maga az, Béla bátyám? – fogadta az utcabeli öreg kőműves kézfogásra nyújtott jobbját Endre. – Majdnem megijesztett. – Jöttem má borjút nézni, hamar híre megy a csudának. – Oszt? – Tényleg emberarca van! – intett fejével Borzsa felé a vénember. – Né, pont úgy hunyorít, mint az elnök! – A végén szemmel veri! – Á, dehogy! Röhögni jár ide a jó nép, nem? – Röhögni – mélzott el a gondozó. Sarkig tárultak a kapuzárnyak. Délidőnek verőfénye zúdult a tehénistállóba. Vakító fényözön vetített hosszú, fenyegető árnyakat a placra. Hármat. Lépett a középső, somfordált a többi. – Ki kell selejtezni! – terpesztett lábat a középső. – Kibrakkoljuk – szuszogott mellé a kövér. – Meglesz, megszsz, elnök elvtárs – nyelt nagyot a nyurga. – Azonnal! – harsant a parancs. – A vágóházban akarom látni. Alomnak szalmája tört a helyben topogó tehén lábai alatt. – Nyughass, Pipacs! – kiáltotta Endre. – Bű-ű-ű-ű! – bögött a tehén láncát csörgetve. Borzsa mellső lábaira rogyva pislogott. – Vigye a borjút a vágóba! – dübörödött a pocak Endre előtt. – A Krisztusát! – hátrált az öreg kőműves. – Na, mi lesz? Csinálja már, ember, az elnök elvtársnak nincs vesztegetni való ideje. Igazam van, Sándor Mihajlovics? – hajbókkolt a cingár. – Nem! Nem viszem sehová! – állt a gondozó a feltápáskodó Borzsa elé. – Őrült! Neked a farmvezető, a szakszervezeti titkár szava, a kolhozelnök parancsa semmi?! Sándor Mihajlovics, ez az ember nem normális. Ön is így látja? – Barom! Állítsátok félre azt a hülyét! Kezek nyúltak, durván markolták Endrét. A gondozó védekezni próbált, lefejteti magáról a ráakaszkodó kezeket. – Te szarházi, még ellenkezel!? – csattant arcán a pofon. – Megütött?! – buggyant ki Endre könnye; csapott ökle a farmvezető felé. – Ez hallatlan! – csimpaszkodott a gondozó nyakába a nyurga. – Kimotollálom a beledet, te szarházi! – rúgott a kövér, majd rávetette magát a placc betonján fekvő gondozóra. – Maga meg mit tátja itt a száját? Oldja el a borjút és vigye! – Nekem... – rökönödött el az öreg. – Én, én vigyem oda? Reszkető ujjak bogozták a bögöt. – Bö-bö! – sóhajtott Borzsa, s csak úgy remegtek a fénynyaládban kavargó porszemek. – Szaporábban!

– horkantott az elnök. Pipacs bőgése kísérte az aprózva haladókat. Borzsa a farkát behúzza tötyögött a vénember után. Nem néztek hátra. – Beteges az asszony, és ha visszatartják a nyugdíjat – kezdte, de nyomban el is hallgatott az öreg a nyárfa alatt, ahol egy pillanatra megálltak. Béla az égre emelte párázó szemét, Borzsa a káprázatos világra. – Kár-kár! – szálltak odafönt a varjak: ég és föld között.

1990

